

Broj: Ž-BL-01-49/21

Dana: 26.08.2022. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom
n/r sekretara

Dom naroda
n/r sekretara

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 29-08-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01	-02-	1975	/21

Poštovani,

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su tokom prošle 2021. godine sačinili Specijalni izvještaj o stanju ostvarivanja prava na dječiji dodatak u Bosni i Hercegovini. Ombudsmeni u svom radu posebnu pažnju posvećuju zaštiti prava djeteta kroz rad Odjeljenja za praćenje ostvarivanja prava djece koje djeluje od 2009. godine. Rad Odjeljenja za praćenje ostvarivanja prava djece prevashodno je u funkciji zaštite, ostvarenja i afirmacije prava i sloboda djece u skladu sa UN Konvencijom o pravima djeteta. Posebna pažnja posvećena je uklanjanju prepreka za dosljednu primjenu kako ovog, tako i drugih međunarodnih akata ratifikovanih od strane Bosne i Hercegovine, te analizi ključnih uzroka nefunkcionisanja struktura vlasti kod donošenja odluka koje se tiču djece. Ombudsmeni cijene da nadležni nivoi vlasti čine značajne napore kako bi najbolji interes djeteta bio shvaćen i na odgovarajući način implementiran u domaće zakonodavstvo, ali ne u dovoljnoj mjeri. Generalno je mišljenje Ombudsmena da nadležne institucije ne posvećuju dovoljno pažnje zaštiti prava djeteta. Posljednjih nekoliko godina Ombudsmeni ukazuju nadležnim domaćim i međunarodnim organima¹ da je siromaštvo jedan od najznačajnijih uzroka kršenja prava djeteta u Bosni i Hercegovini. Siromaštvo dovodi do socijalne isključenosti djece što za posljedicu ima nedostupnost obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, značajnijoj afirmaciji potencijala djece, nemogućnosti zaposlenja njihovih roditelja što može da dovede i do transgeneracijskog siromaštva tj. reprodukcije siromaštva u okviru iste porodice itd. Takođe godinama ukazujemo da je neophodno raditi na ujednačavanju prava djeteta u Bosni i Hercegovini, a što bi podrazumjevalo poduzimanje mnogobrojnih aktivnosti od strane nadležnih organa, poput npr. osnivanja fonda za ostvarivanje prava djeteta u Federaciji Bosne i Hercegovine ili obezbjeđenje dječijeg dodatka za svu djecu, bez imovinskih ograničenja, te kreiranje budžeta na svim nivoima vlasti koji bi bili planirani i usvojeni polazeći od najboljeg interes djeteta sa ciljem što bolje zaštite prava djeteta djeteta u Bosni i Hercegovini.

¹ Godišnji izvještaji Ombudsmena koji se podnose parlamentima u Bosni Hercegovini (Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine i Narodna skupština Republike Srpske), specijalni izvještaji iz oblasti prava djeteta koji se najčešće sa preporukama upućuju izvršnim organima na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i izvještavanja prema međunarodnim tijelima

Prema brojnim istraživanjima iz različitih naučnih disciplina poput ekonomije, epidemiologije ili psihologije, ali i prema mišljenju stručnjaka, ulaganja u programe i usluge namijenjene djeci vrlo su isplative investicije. Takva ulaganja donose višestruke koristi, kako za djecu, tako i za njihove porodice, ali i za državu i društvo.

Rukovodeći se odredbama člana 27. UN Konvencije o pravima djeteta² i Preporukama UN Komiteta za prava djeteta³, Ombudsmeni su izradom ovog Specijalnog izvještaja htjeli istaknuti problem siromaštva djece u Bosni i Hercegovini i ukazati na neadekvatan životni standard djece u Bosni i Hercegovini. Primjerci Specijalnog izvještaja sa Preporukama Ombudsmena dostavljeni su nadležnim organima početkom mjeseca oktobra 2021. godine.

Želimo podsjetiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine da su Ombudsmeni nakon analize pristiglih odgovora nadležnih organa, imajući u vidu zakonodavna rješenja zemalja iz okruženja i uvažavajući dosadašnja iskustva u radu Ombudsmena po pojedinačnim žalbama građana i ranije publikovanih specijalnih izvještaja, a sve u skladu sa ovlašćenjima iz člana 32 Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, preporučili Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u što kraćem roku usvoji Zakon o podršci porodicama sa djecom. Ombudsmeni su predvidjeli rok za realizaciju Preporuke u trajanju od 90 dana od dana prijema Preporuke.

Uvažavajući protok vremena, aktom od 22.06.2022. godine Ombudsmeni su pozvali Parlament Federacije Bosne i Hercegovine da povodom upućene Preporuke dostave mišljenje, odnosno relevantne činjenice i okolnosti, pismenim putem na adresu Akademika Jovana Surutke broj 13, Banjaluka u roku od 30 dana od dana prijema akta. Kako do dana izrade ovog akta, Ombudsmeni nisu zaprimili tražene informacije, još jednom Vas pozivamo da to učinite.

S poštovanjem,

² član 27.

1. Države stranke priznaju svakom djetetu pravo na životni standard primjeren njegovom fizičkom, duševnom, duhovnom, moralnom i društvenom razvoju.
2. Roditelj(i) ili druge osobe, zavisno o njihovim sposobnostima i materijalnim mogućnostima, snose najveću odgovornost za osiguranje životnih uslova koji su prijeko potrebni za djetetov razvoj.
3. Države stranke će, zavisno o nacionalnim prilikama i svojim mogućnostima, poduzeti odgovarajuće mjere pomoći roditeljima i drugim osobama koje su odgovorne za dijete u ispunjavanju ovoga prava i, ako je potrebno, osigurati materijalnu pomoć i programe podrške, osobito glede prehrane, odijevanja i smještaja.
4. Države stranke će poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da dijete dobije sredstva za uzdržavanje od roditelja ili drugih osoba koje su za njega materijalno odgovorne, kako unutar države stranke tako i iz inostranstva. Osobito će u slučajevima kad osoba koja je materijalno odgovorna za dijete živi u drugoj zemlji odvojeno od djeteta, države stranke težiti pristupanju ili zaključivanju međunarodnih sporazuma, kao i pronalaženju drugih prikladnih postupaka

³ Zaključna zapažanja o kombinovanom petom i šestom izvještaju Bosne i Hercegovine, preporuke upućene Bosni i Hercegovini, Komitet za prava djeteta usvojio na osamdeset drugoj sjednici (9-27. septembra 2019.).

Broj: Ž-BL-01-49/21

Dana: 26.08.2022. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom
n/r tajnika

Dom naroda
n/r tajnika

Poštovani,

Ombudsmani Bosne i Hercegovine su tokom prošle 2021. godine sačinili Specijalno izvješće o stanju ostvarivanja prava na dječiji dodatak u Bosni i Hercegovini. Ombudsmani u svom radu posebnu pažnju posvećuju zaštiti prava djeteta kroz rad Odjeljenja za praćenje ostvarivanja prava djece koje djeluje od 2009. godine. Rad Odjeljenja za praćenje ostvarivanja prava djece prevashodno je u funkciji zaštite, ostvarenja i afirmacije prava i sloboda djece u skladu sa UN Konvencijom o pravima djeteta. Posebna pažnja posvećena je uklanjanju prepreka za dosljednu primjenu kako ovog, tako i drugih međunarodnih akata ratifikovanih od strane Bosne i Hercegovine, te analizi ključnih uzroka nefunkcioniranja struktura vlasti kod donošenja odluka koje se tiču djece. Ombudsmani cijene da nadležni nivoi vlasti čine značajne napore kako bi najbolji interes djeteta bio shvaćen i na odgovarajući način implementiran u domaće zakonodavstvo, ali ne u dovoljnoj mjeri. Generalno je mišljenje Ombudsmana da nadležne institucije ne posvećuju dovoljno pažnje zaštiti prava djeteta. Posljednjih nekoliko godina Ombudsmani ukazuju nadležnim domaćim i međunarodnim organima¹ da je siromaštvo jedan od najznačajnijih uzroka kršenja prava djeteta u Bosni i Hercegovini. Siromaštvo dovodi do socijalne isključenosti djece što za posljedicu ima nedostupnost obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, značajnijoj afirmaciji potencijala djece, nemogućnosti zaposlenja njihovih roditelja što može da dovede i do transgeneracijskog siromaštva tj. reprodukcije siromaštva u okviru iste porodice itd. Također, godinama ukazujemo da je neophodno raditi na ujednačavanju prava djeteta u Bosni i Hercegovini, a što bi podrazumjevalo poduzimanje mnogobrojnih aktivnosti od strane nadležnih organa, poput npr. osnivanja fonda za ostvarivanje prava djeteta u Federaciji Bosne i Hercegovine ili obezbjeđenje dječijeg dodatka za svu djecu, bez imovinskih ograničenja, te kreiranje budžeta na svim nivoima vlasti koji bi bili planirani i usvojeni polazeći od najboljeg interes djeteta sa ciljem što bolje zaštite prava djeteta djeteta u Bosni i Hercegovini.

¹ Godišnja izvješća Ombudsmana koji se podnose parlamentima u Bosni Hercegovini (Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine i Narodna skupština Republike Srpske), specijalna izvješća iz oblasti prava djeteta koji se najčešće sa preporukama upućuju izvršnim organima na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i izvještavanja prema međunarodnim tijelima

Prema brojnim istraživanjima iz različitih naučnih disciplina poput ekonomije, epidemiologije ili psihologije, ali i prema mišljenju stručnjaka, ulaganja u programe i usluge namijenjene djeci vrlo su isplative investicije. Takva ulaganja donose višestruke koristi, kako za djecu, tako i za njihove porodice, ali i za državu i društvo.

Rukovodeći se odredbama članka 27. UN Konvencije o pravima djeteta² i Preporukama UN Komiteta za prava djeteta³, Ombudsmani su izradom ovog Specijalnog izvješća htjeli istaknuti problem siromaštva djece u Bosni i Hercegovini i ukazati na neadekvatan životni standard djece u Bosni i Hercegovini. Primjerci Specijalnog izvješća sa Preporukama Ombudsmana dostavljeni su nadležnim organima početkom mjeseca oktobra 2021. godine.

Želimo podsjetiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine da su Ombudsmani nakon analize pristiglih odgovora nadležnih organa, imajući u vidu zakonodavna rješenja zemalja iz okruženja i uvažavajući dosadašnja iskustva u radu Ombudsmana po pojedinačnim žalbama građana i ranije publikovanih specijalnih izvješća, a sve u skladu sa ovlaštenjima iz članka 32 Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, preporučili Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u što kraćem roku usvoji Zakon o podršci obiteljima sa djecom. Ombudsmani su predvidjeli rok za realiziranje Preporuke u trajanju od 90 dana od dana prijema Preporuke.

Uvažavajući protok vremena, aktom od 22.06.2022. godine Ombudsmani su pozvali Parlament Federacije Bosne i Hercegovine da povodom upućene Preporuke dostave mišljenje, odnosno relevantne činjenice i okolnosti, pismenim putem na adresu Akademika Jovana Surutke broj 13, Banjaluka u roku od 30 dana od dana prijema akta. Kako do dana izrade ovog akta, Ombudsmani nisu zaprimili tražene informacije, još jednom Vas pozivamo da to učinite.

S poštovanjem,

P. Ovlaštenju Ombudsmana
Pomoćnica Ombudsmana
Aleksandra Martin Diklić

² član 27.

1. Države članke priznaju svakom djetetu pravo na životni standard primjeren njegovom fizičkom, duševnom, duhovnom, moralnom i društvenom razvoju.
 2. Roditelj(i) ili druge osobe, zavisno o njihovim sposobnostima i materijalnim mogućnostima, snose najveću odgovornost za osiguranje životnih uslova koji su prijeko potrebni za djetetov razvoj.
 3. Države članke će, zavisno o nacionalnim prilikama i svojim mogućnostima, poduzeti odgovarajuće mjere pomoći roditeljima i drugim osobama koje su odgovorne za dijete u ispunjavanju ovoga prava i, ako je potrebno, osigurati materijalnu pomoć i programe podrške, osobito glede prehrane, odijevanja i smještaja.
 4. Države članke će poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da dijete dobije sredstva za uzdržavanje od roditelja ili drugih osoba koje su za njega materijalno odgovorne, kako unutar države članke tako i iz inostranstva. Osobito će u slučajevima kad osoba koja je materijalno odgovorna za dijete živi u drugoj zemlji odvojeno od djeteta, države članke težiti pristupanju ili zaključivanju međunarodnih sporazuma, kao i pronalaženju drugih prikladnih postupaka
- ³ Zaključna zapažanja o kombinovanom petom i šestom izvještaju Bosne i Hercegovine, preporuke upućene Bosni i Hercegovini, Komitet za prava djeteta usvojio na osamdeset drugoj sjednici (9-27. septembra 2019.).

Број: Ж-БЛ-01-49/21
Дана: 26.08.2022. године

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Представнички дом
н/р секретара

Дом народа
н/р секретара

Поштовани,

Омбудсмени Босне и Херцеговине су током прошле 2021. године сачинили Специјални извјештај о стању остваривања права на дјечији додатак у Босни и Херцеговини. Омбудсмени у свом раду посебну пажњу посвећују заштити права дјетета кроз рад Одјељења за праћење остваривања права дјете које дјелује од 2009. године. Рад Одјељења за праћење остваривања права дјете превасходно је у функцији заштите, остварења и афирмације права и слобода дјете у складу са УН Конвенцијом о правима дјетета. Посебна пажња посвећена је уклањању препрека за досљедну примјену како овог, тако и других међународних аката ратификованих од стране Босне и Херцеговине, те анализи кључних узрока нефункционисања структура власти код доношења одлука које се тичу дјете. Омбудсмени цијене да надлежни нивои власти чине значајне напоре како би најбољи интерес дјетета био схваћен и на одговарајући начин имплементиран у домаће законодавство, али не у довољној мјери. Генерално је мишљење Омбудсмена да надлежне институције не посвећују довољно пажње заштити права дјетета. Посљедњих неколико година Омбудсмени указују надлежним домаћим и међународним органима¹ да је сиромаштво један од најзначајнијих узрока кршења права дјетета у Босни и Херцеговини. Сиромаштво доводи до социјалне искључености дјете што за посљедицу има недоступност образовању, здравственој заштити, значајнијој афирмацији потенцијала дјете, немогућности запослења њихових родитеља што може да доведе и до трансгенерацијског сиромаштва тј. репродукције сиромаштва у оквиру исте породице итд. Такође годинама указујемо да је неопходно радити на уједначавању права дјетета у Босни и Херцеговини, а што би подразумевало подузимање многобројних активности од стране надлежних органа, попут нпр. оснивања фонда за остваривање права дјетета у Федерацији Босне и Херцеговине или обезбјеђење дјечијег додатка за сву дјецу, без имовинских ограничења, те креирање буџета на свим нивоима власти који би били планирани и усвојени полазећи од најбољег интерес дјетета са циљем што боље заштите права дјетета дјетета у Босни и Херцеговини.

¹ Годишњи извјештаји Омбудсмена који се подносе парламентима у Босни Херцеговини (Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, Парламент Федерације Босне и Херцеговине и Народна скупштина Републике Српске), специјални извјештаји из области права дјетета који се најчешће са препорукама упућују извршним органима на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини и извјештавања према међународним тијелима

Према бројним истраживањима из различитих научних дисциплина попут економије, епидемиологије или психологије, али и према мишљењу стручњака, улагања у програме и услуге намијењене дјечи врло су исплативе инвестиције. Таква улагања доносе вишеструке користи, како за дјecu, тако и за њихове породице, али и за државу и друштво.

Руководећи се одредбама члана 27. УН Конвенције о правима дјетета² и Препорукама УН Комитета за права дјетета³, Омбудсмени су израдом овог Специјалног извјештаја хтјели истакнути проблем сиромаштва дјече у Босни и Херцеговини и указати на неадекватан животни стандард дјече у Босни и Херцеговини. Примјерци Специјалног извјештаја са Препорукама Омбудсмена достављени су надлежним органима почетком мјесеца октобра 2021. године.

Желимо подсјетити Парламент Федерације Босне и Херцеговине да су Омбудсмени након анализе пристиглих одговора надлежних органа, имајући у виду законодавна рјешења земаља из окружења и уважавајући досадашња искуства у раду Омбудсмена по појединачним жалбама грађана и раније публикованих специјалних извјештаја, а све у складу са овлашћењима из члана 32 Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине, препоручили Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да у што краћем року усвоји Закон о подршци породицама са дјецом. Омбудсмени су предвидјели рок за реализацију Препоруке у трајању од 90 дана од дана пријема Препоруке.

Уважавајући протек времена, актом од 22.06.2022. године Омбудсмени су позвали Парламент Федерације Босне и Херцеговине да поводом упућене Препоруке доставе мишљење, односно релевантне чињенице и околности, писменим путем на адресу Академика Јована Сурутке број 13, Бањалука у року од 30 дана од дана пријема акта. Како до дана израде овог акта, Омбудсмени нису запримили тражене информације, још једном Вас позивамо да то учините.

С поштовањем,

² члан 27.

1. Државе странке признају сваком дјетету право на животни стандард примјерен његовом физичком, душевном, духовном, моралном и друштвеном развоју.
2. Родитељ(и) или друге особе, зависно о њиховим способностима и материјалним могућностима, сносе највећу одговорност за осигурање животних услова који су пријекно потребни за дјететов развој.
3. Државе странке ће, зависно о националним приликама и својим могућностима, подузети одговарајуће мјере помоћи родитељима и другим особама које су одговорне за дијете у испуњавању овога права и, ако је потребно, осигурати материјалну помоћ и програме подршке, особито гледе прехране, одијевања и смјештаја.
4. Државе странке ће подузети потребне мјере како би осигурале да дијете добије средства за уздржавање од родитеља или других особа које су за њега материјално одговорне, како унутар државе странке тако и из иностранства. Особито ће у случајевима кад особа која је материјално одговорна за дијете живи у другој земљи одвојено од дјетета, државе странке тежити приступању или закључивању међународних споразума, као и проналажењу других прикладних поступака

³ Закључна запажања о комбинованом петом и шестом извјештају Босне и Херцеговине, препоруке упућене Босни и Херцеговини, Комитет за права дјетета усвојио на осамдесет другој сједници (9-27. септембра 2019.).